

Hur kan vi utveckla anknytningen mellan grundutbildning och forskning?

Björn Regnell

Software Engineering Research Group, Datavetenskap, LTH, Lunds Universitet

Abstract — I ett ingenjörsprogram finns många lärandemål med olika karaktär, allt från grundläggande teori och praktisk tillämpning till specialiserad fördjupning i anslutning till snabbväxande forskningsfronter. Samtidigt ser vi hur konkurrensen mellan lärosäten ökar på en alltmer komplex utbildnings- och forskningsmarknad. Vilka strukturer och mekanismer behöver vi vårda, utveckla och nyskapa för att bättre knyta ihop forskning och grundutbildning och samtidigt stå starkare i den hårdnande nationella och internationella konkurrensen? Detta rundabordssamtal öppnar debatten ur olika perspektiv: lärarens, forskarens, administratörens, men även den akademiska ledningens på olika nivåer (studierektor, utbildningsnämnd, forskningsledare, forskningsnämnd, etc).

I. INLEDNING

Grundutbildningens kvalitet är i stor utsträckning avhängig av hur väl ett lärosäte lyckas med att förankra både studenternas och lärarnas lärande i en forskningsbaserad kunskapsbas och genom denna anknytning tillhandahålla de kraftfulla verktyg och den djupa bildning som ett forskande angreppssätt erbjuder. Forskningens kvalitet är i förlängningen avhängig av en god rekryteringsbas av forskningsintresserade ungdomar med en grundutbildning i bagaget som väl förbereder dem för forskarutbildningen och en framtida forskargärning. Detta ömsesidiga beroende mellan grundutbildning och forskning leder oss att noggrant undersöka möjliga svar på frågan som titeln ställer. Med det uppdrag som ett ledande forskningsuniversitet gör anspråk på, krävs att en bred och levande diskussion engagerar alla som kan bidra i det ständiga arbetet med forskningsanknuten grundutbildning. Nedan öppnas några diskussionsområden som kan ingå i detta sammanhang.

II. ANSVARET FÖR ANKNYTNINGEN

Vem tar ansvaret för kopplingen mellan utbildning och forskning? Vem skapar anknytningen i praktisk handling och vem följer upp att den är av rätt kvalitet? Vilken samordning över organisatoriska och ämnesmässiga gränser behövs för att anknytningen ska fungera optimalt? Medan vi söker svaret på dessa frågor behöver vi fundera på rollerna i processen att skapa och upprätthålla forskningsanknuten grundutbildning. Här är några av dessa roller:

- *Läraren* som ingår i ett forskande sammanhang.
- *Forskaren* som ingår i ett utbildningssammanhang.
- *Studierektorn* som leder kompetens och utveckling.
- *Utbildningsnämnden* som beslutar och beställer.
- *Programledningen* som sätter samman delar till en helhet.
- *Forskningsledaren* som engagerar och organiserar.
- *Handledaren* som formar framtidens forskare.
- *Forskningsnämnden* som bereder strategier och mål.
- *Fakultetsledningen* som beslutar och fördelar resurser.

- *Stödfunktioner* som ger service och följer upp.

Ovan lista är säkerligen inte uttömmande, men kan ligga till grund för en diskussion kring ansvaret för organisationsutveckling och viktiga förbättringsmöjligheter i linje med följande centrala frågor:

- Hur är nuläget vad den ömsesidiga gäller anknytningen mellan grundutbildning och forskning? Hur karaktäriserar vi denna anknytning?
- Vad är vårt långsiktiga mål med utvecklingen av denna anknytning?
- Vilka steg och åtgärder vill vi verkställa för att nå våra mål med denna utveckling? Hur följer vi upp att våra åtgärder tar oss steg för steg mot de uppsatta målen?

III. DEN VERKSTÄLLANDE MILJÖN: FORSKARGRUPPEN

I det konkreta arbetet med att undervisa och forska skapas kärnan i en välfungerande anknytning mellan utbildning och forskning. *Forskargruppen* [1] som integrerad miljö där forskning och lärande konstrueras gemensamt är en viktig bärare av det klimat som kan gynna eller missgynna en utvecklad anknytning. Runt forskargruppen finns *ledningsfunktioner* och *stödfunktioner* som också måste fungera väl för att denna verkställande miljö ska frodas.

Här är några frågor vi kan ställa oss med utgångspunkt från forskargruppen:

- Vilka kurser har (eller saknar) en forskargrupp som kan ta det uthålliga ansvaret för att kursen utvecklas i paritet med forskningsfrontens utveckling?
- Hur säkerställer vi att de främsta forskargrupperna också har en framstående plats i grundutbildningen?
- Hur säkerställer vi att viktiga delar i grundutbildningen också har en stark forskningsverksamhet?
- Vad kan vi erbjuda de lärare som i dagsläget saknar anknytning till en forskande miljö?

Väl mött i denna avgörande diskussion för utvecklingen av det forskande universitetets kärnverksamhet!

REFERENSER

- [1] Björn Regnell, Maria Stanfors, Per Runeson, Daniel Sjöberg, Kirk Scott, Eva Nordberg-Karlsson, Mats Gustafsson, *Den osynliga forskargruppen – ledarskap i och kring akademiens verksamhetsbärande enheter*, AKKA III, ISBN 978-91-633-6386-3.
http://fileadmin.cs.lth.se/cs/Personal/Bjorn_Regnell/papers/den-osynliga-forskargruppen.pdf